ГОД. II. ЯМБОЛЪ, 18 АПРИЛЪ 1925 ГОД. БРОЙ 88.

ТРАКИЕЦЪ

седмиченъ вестникъ за обществени и стопанско-економически новини.

:: УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ. ::

Всичко се изпраща до печатница „Свѣтлина“-Марангозовъ-Ямболъ.

АБОНАМЕНТЪ: за година 70 лв. за 6 месеца 35 лв., за 3 — 20 лева.

Отдѣленъ брой 1·50 лева.

ПЛАЩА СЕ: за известия вѣнчални, годежни и именни дни по 50 л., за скръбни—100 лева.

Официални обявления по 1·50 лв. на [] с. м. Сѫдебнитѣ пристави плащатъ по 0·50 лева на дума.

Търговски — по споразумѣние.

За хроникиране—5 лева на редъ.

Всичко въ предплата.

Ржкописи не се връщатъ.

Г-ца Зоя Василева Иванова
и
Г-нъ Тодоръ Гиргинъ Нитовъ
СГОДЕНИ.

Ямболъ. София.

Д-ръ П. ДИКОВСКИ

се установи въ гр. Ямболъ, на улица «Босфорска», № 3 до банянския мостъ.

ПРИЕМА БОЛНИ.

5—5

Сладкарница „РОЗА“

Съобщава на многобройнитѣ си клиенти и познати, че по случай великитѣ праздници ще изработва **козунаци, торти** и други. Сѫщо ще продава първокачествена МАЯ за козунаци, романска «Брагадиру» и ще приема порѫчки за всички видове сладкиши. 3—3

Ал. Разбойниковъ

П. АДВОКАТЪ

почна отново да упражнява професията си. (писалище близо окрѫжния сѫдъ, до държавнитѣ бирници). 3

ВАЖНО ЗА СЕЛАТА:

Бояджикъ, Имерлий, Гюлюмяново, Акъ-Бунаръ, Видинъ, Калфакьой, Гюбелъ, Гюбелъ-Курфанлий, Балѫ-Бунаръ и др.

Отъ 1 априлъ отворихъ модерна содо-лимонадена фабрика въ с. Ботево, съ превъзходно производство на **сода, лимонада, сайдеръ и си-си** отъ прочутата въ околностьта «Чурленска вода», която по сѫотношение на солитѣ превъзхожда най-добритѣ води въ околностьта.

Постояненъ депозитъ при **Желѣзко К. Момчевъ** — кръчмарь.

с. Ботево, Априлъ 1925 год.

Съ почитание: **Т. ДУПЛЕВЪ.**

2—3

ВАЖНО ЗА СПОСОБНИ ХОРА.

По случай изселването на гърцитѣ отъ село Козлуджа, Елховска околия, давамъ дюкяна си безъ наемъ, само да приеме инвентара и малкото стока, която се намира въ дюкяна.

Дюкяна се състои отъ 3 отдѣления подъ единъ покривъ: 1) модерно кафене 8/7 метра; 2) праматарница 10/5 метра и 3) зимникъ — складъ за вино 10/5 метра.

Побързайте! Споразумение лично.

Съдържатель: **Паскалъ Д. Бодучевъ.**

2—5

ВАЖНО ЗА ПОСЕТИТЕЛИТѢ НА БУРГАСЪ.

Бирария „ЯМБОЛЪ“

въ гр. Бургасъ
на
ПАНАЙОТЪ ТОТЕВЪ

Предлага на клиентитѣ и гоститѣ си чисти натурални бѣли и червени вина, гроздова ракия и финни коняци.

Точи се винаги отлежала бира.

Закуски студени и на скара.

Прислуга бърза и акуратна. 3—5

ДАВАТЪ СЕ подъ наемъ две хигиенични стаи, хизба, кухня и др. удобства.

Споразумение при **Джендо Караивановъ**, учитель — Ямболъ.

Рекламирайте чрезъ в. „Тракиецъ“.

КОНКУРСИТѢ У НАСЪ.

После славната епопея на нашия войнъ презъ балканската и европейската войни, родолюбивото гражданство реши да увѣковечи неговата паметь съ художествено архитектурни постройки. Почнаха се конкурси, почнаха и интриги и коментарии.

Понапрегнаха се мнозина, повика се на помощь благословенната демагогия, изпотрошиха се пера безъ да засегнатъ най-елементарното зло, което дразни, усложнява интригитѣ и осуетява всѣкаква логика по произвеждане конкурси. Ако съ затворени очи се гледа на обстоятелството какъ си правимъ конкурситѣ, то едва ли въ самото начало не ще се изправимъ предъ неминуемо заслѣпление, покварa на самото изкуство и забравимъ да виждаме сѫществения изходъ, чрезъ който бихме създали тукъ у насъ, българитѣ, достойно искренно разрешение на тоя солиденъ въпросъ рядъкъ за културата ни импулсъ.

Въ България конкурси по строежи на художественно-архитектурни паметници не могатъ и не ще ставатъ по досега заведенията (или по-право още незаведенъ редъ). Когато си правимъ конкурси, много лесно могатъ да се изключатъ всѣкакви ежби, недоволства и недоразумения между участвуващитѣ, като конкурсисти и членоветѣ на журито — отъ една страна — и недоволството на гражданството — отъ друга страна. А това е най-важното! Но кой обръща внимание на това важно обстоятелство? Нима никому отъ тия господа, които събиратъ жури, не е известенъ реда за назначаване жури, установенъ вече по най безукоризненъ начинъ въ по културнитѣ страни на Европа? Нима ние, българитѣ, жадни за собственно чисто изкуство, ще мигаме въ недоумение и не ще възприемемъ тоя добре изпитанъ редъ, за да тръгнемъ по пѫтя на легално разрешение въпроса? *Тъй жалко е, че система за правене конкурси още нѣмаме!* Не за това ли се натъкнахме на редица факти на гледъ толкова смѣшни, а въ сѫщность не достойни за светия културенъ подемъ на родината? Кой българинъ не ще се заинтересува, защо наши първи хора въ изкуството сѫ останали съ горчивитѣ впечатления отъ извършенитѣ вече «конкурси»? Отровния бацилъ е въ основното начало на въпроса, а тоя бацилъ е скелята на системата за правене конкурси у насъ!

Системата за правене конкурси по общественни художественно-архитектурни строежи на западъ е безупречно, затова съ гордость европейцитѣ търсятъ и достигатъ висотата на своето национално изкуство и съ право се гордѣятъ чрезъ славата на своя непокваренъ гений. Тамъ институти, комитети, дружества и пр. проникнати, отъ свещения дългъ да увѣковечатъ наметьта било на частно общественно лице или общественни дейци, при съставени програми за постройка на общественни художественно-архитектурни строежи, се обрѫщатъ прямо до титулярнитѣ висши художественни инстанции за сѫдействие. И само *изпитани членове* за жури по преценка на представенитѣ конкурсни проекти се назначаватъ отъ тѣзи инстанции *тайно, въ самото надвечерие на опредѣления часъ* на преглеждане сѫщитѣ проекти. Никакви проекти, нито части отъ проекти не се приематъ минута следъ опредѣленото време.

Какъ сѫ ставали и продължаватъ да ставатъ конкурситѣ у насъ? — Далечъ не така!

Въ близкия културенъ Западъ журито не се назначава явно и съ месеци преди деньтъ, въ който ще се състои конкурса, за да могатъ въ тоя печаленъ антрактъ спокойно и тъй удобно да ставатъ споразумения по домашенъ и приятелски редъ между членове на журито отъ една страна и участвуващитѣ скулптори, архитекти и пр. отъ друга страна. Нѣщо повече, тамъ не остава време, въ което да се правятъ ортaшки проекти на чисто спекулативни начала между членъ отъ жури и конкурсисти; тамъ не се приематъ въ никакви случаи закъснѣли съ или безъ умисълъ проекти или части отъ проекти, когато часътъ за представяне е точно и строго опредѣленъ; тамъ се дава широка публикация на програмата за обявения конкурсъ и не се укриватъ умишлено никакви данни—пояснителни приложения къмъ сѫщата програма; и най после, тамъ не се избиратъ за членове на журито хора, чиято стойность като капацитети художници е съмнителна и неизпитана.

Какъ направихме конкурситѣ напоследъкъ?

Допустимо ли е въ редовна система за извършване конкурси, журито да премира проекти, като корегира цѣлата художествена часть, следъ която коректура да избира за изпълнение единъ отъ две премирани проекти?

Кѫде и въ кои конкурси е било допуснато това чудо?

Що става съ тия, който утре ще искатъ да иматъ претенции за сериозни художници? Малко повече любовь къмъ изкуството, увѣреность въ себе си! За въ бѫдаще нека правимъ конкурси отъ подобенъ родъ съ скѫпо благородно чувство, въ името на чистия националенъ и общественъ духъ, за да имаме и право и смѣлость да се гордѣемъ съ настоящиятъ си и бѫдащъ успѣхъ.

Ю. К.

НАУЧЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Теорията на А. Вегнеръ за движението на континентитѣ[1].

Въпросната теория на немския ученъ А. Вегенеръ, който преди години е билъ въ България на метереоложка служба, изглежда да има сѫщото революционно значение за геологията, каквото е имала Дарвиновата теория за биологията, а по настоящемъ Айнщайновата за физиката.

При наблюдаване на земната карта, Вегенеру се е хвърлило на очи видимото сходство между западната брѣгова линия на Африка и източната на Южна Америка. Ако мислено се съпоставятъ тия два материка, съвпадението на посоченитѣ имъ брѣгови линии (особено тия на цоковетѣ: плиткото подводно околовръстно плато на континентитѣ) е почти идеално. Паралелитѣ въ флората и фауната на тия два материка, засилили у Вегенера идеята за нѣкогашната цѣлость на сѫщитѣ континенти и го подтикнали да изгради своята теория за движението на континентитѣ и образуването на океанитѣ, публикувана въ 1915 г.

До Вегенера се учеше, че земната кора се е набръчкала отъ изтиването (респ. намаляване радиуса) на земното кълбо. Така сѫ се образували висини (планини) и низини (морета). Но земната физиономия никога не е била трайна, а открита за решителни промѣни: геологичната и биологична връзка между отдалечени суши се обясняваше съ „пропадане“ (хлътване) на междиннитѣ земи или „мостове“ (случая съ Африка и Южна Америка).

Вегенеръ разглежда следнитѣ обстоятелства:

1. Отъ идеята за набръчкването би трѣбвало да следва, че планинитѣ ще сѫ равномѣрно явление по лицето на сушата, което не е така. Морското дъно пъкъ е лишено отъ планини — то е принципално загладено. Въ сѫщность липсва постепенната преходность между суша и море (най-голѣмитѣ дълбини сѫ до острови).

2. Въ геологично отношение Африка и Южна Америка показватъ поразително диспозиционно и характерно съвпадение на известни геологични феномени. Планини и геологични образувания (пластове, морени и пр.), които у единия материкъ се пресичатъ отъ морския брѣгъ (и липсватъ по морското дъно) се продължаватъ въ точно съответни по географично мѣсто, посока, съставъ и възрасть — въ другия континентъ. Сѫщото явление се наблюдава между Северна Америка, Гренландия и Европа; отъ друга страна сѫщото явление личи и между Малагаскаръ (респ. Африка), Индия и Австралия.

3. На посоченитѣ 3 съотношения съответстватъ биологични и особено палеонтологични паралели на флора и фауна.

4 При трикратното измѣрване разстоянието между Гренландия и Европа, даже въ ново време се оказва, че то постепенно расте.

Отъ посоченитѣ и други детайлни разглеждания, Вегенеръ твърди, че континентитѣ сѫ се оформили (върху водата) не отъ хлътването на междиннитѣ части, а отъ отпѫтуване, раздвижване на пропукани части отъ единъ общъ първоначаленъ континентъ. Севернитѣ части сѫ се движили на западъ по-слабо, а южнитѣ по-силно; отъ източването южнитѣ заострени върхове на континентитѣ (Америка, Африка, Индустанъ) сѫ завити на изтокъ. Разцѣпването е станало веднажъ за винаги; въ последствие сѫ допустими малки и локални хлътвания, но частитѣ на свѣта сѫ се оформили отначало. Тогава сѫщо, отъ движението на континентитѣ сѫ се образували нагънатитѣ планини — поради притискането на континенталнитѣ маси една въ друга или въ препятствия: Кордилеритѣ, Хималаитѣ (отъ натиска на Индустанъ), Австралийскитѣ Алпи и пр. Никждѣ по сушата и планинитѣ не се срещатъ характерни дълбокоморски утайки; значи, не е имало смѣна на море съ суша.

[1] По изложението на професоръ Ст. Бончевъ предъ Софийското природоизпитателно дружество.